

An Banc Teanga o agus ó

Scríobh an o nó ó sna bearnaí cuí thíos - *Write o nó ó in the correct place below.*

1. Táim i m__ ch__naí i gC__rcaigh.
2. Tá __llmhargadh i m__ cheantar.
3. Éistim leis an raidi__ gach lá.
4. Tá __chtar i m__ chlann.
5. A haon, a d__ a trí.
6. Níl an cí__s da__r.
7. Téim g__ dtí an phictiúrlann.
8. Féachaim ar an nuacht i gc__naí.

An Banc Teanga Scileanna

Cad iad na scileanna atá ag na daoine eile i do chlann nó ag do chairde. Scríobh cúpla abairt anseo. Mar shampla: Tá tiomáint mhaith ag m'athair. Ach ar dtús, cad a tharlaíonn nuair a úsáidtear *mo* sa Ghaeilge? Líon isteach an ghreille seo. Tá dhá shampla déanta duit.

*What skills do your family members or your friends have? Write a couple of sentences. But first, what happens when you use **mo** sa Ghaeilge? Fill in this grid. There are two examples done for you.*

mo		
	Consan	Guta
An riail/ The rule		
Sampla 1		
Sampla 2	mo chara	
Sampla 3		m'iníon

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

An Banc Teanga

Fíor nó bréagach?

Léigh na habairtí seo a leanas. An bhfuil siad fíor nó bréagach, i do chás féin? Más abairtí bréagacha iad scríobh isteach an rud ceart.

Read the following sentences. Are they true or false? If they are false right the correct answer.

1. Tá cócaireacht an-mhaith agam.
2. Tá ceol maith agam.
3. Níl tiomáint agam ach táim ag foghlaim.
4. Tá snámh agam.
5. Níl scileanna ríomhaireachta agam.
6. Tá clóscríobh measartha maith agam.

An Banc Teanga

Frásaí fiúntacha

Úsáidtear an struchtúr *Tá/Nílagam* go minic sa Ghaeilge. Déan iarracht na frásaí ar chlé a mheaitseáil leis na cinn as Béarla ar dheis.

The structure Tá/Níl...agam is often used in Gaeilge. Try to match the phrases on the left with the phrases in English on the right.

- | | |
|--|---|
| 1. Níl pingin rua agam. | a. I haven't a clue. |
| 2. Níl fadhb na ngrást agam. | b. I don't know. |
| 3. Níl dhá phingin sa domhan mór agam. | c. I have no news. |
| 4. Níl clú agam. | d. I haven't got a red cent! |
| 5. Níl a fhios agam. | e. I have a problem. |
| 6. Níl aon scéal agam | f. I know. |
| 7. Tá a fhios agam. | g. I haven't a problem whatsoever. |
| 8. Tá fadhb agam. | h. I haven't two pennies to rub together. |

1	2	3	4	5	6	7	8

- Would you use any of the phrases above again?
- Did you notice that some of these phrases do not translate word for word?
- The second phrase above: *Níl fadhb na ngrást agam* translates as '*I haven't a problem whatsoever*'. *Grást* however, means 'the grace of God'. There are many phrases in Gaeilge that refer to God. Can you think of any others

An Banc Teanga

An duine is fearr

Tá múinteoir nua á lorg ag Scoil Naomh Mhuire, Páras. Tá riachtanais an phoist luaite. Léigh an fógra seo a leanas. Tá triúr ag cur isteach ar an bpost. Roghnaigh an duine is fearr agus abair cén fáth.

St. Mary's School in Paris is looking for a new teacher. The criteria are listed in the advertisement below. Read the advertisement. Three people are applying for the job. Select the best person and say why.

Mar shampla: Máire. Tá Gaeilge líofa, Béarla maith agus Fraincis ag Máire.

Scoil Naomh Mhuire Páras

Tá múinteoir nua á lorg againn. Múinteoir le:

- Fraincis líofa, Béarla líofa, Gearmáinis mhaith agus Spáinnis measartha maith.
- Scileanna maithe ríomhaireachta
- Tiomáint

Seol CV chuig Scoil Naomh Mhuire, Avenue des Champs-Élysées 75008 Paris.

Ainm: Maria Gomez

Náisiúntacht: Spáinneach

Scileanna: Tiomáint, clóscríobh agus ceol.

Teangacha: Fraincis líofa, Béarla líofa, Spáinnis líofa, Gearmáinnis measartha maith.

Ainm: Louis Henry

Náisiúntacht: Francach

Scileanna: Tiomáint, scileanna maithe ríomhaireachta agus snámh.

Teangacha: Fraincis líofa, Béarla líofa, Spáinnis mhaith agus Gearmáinis measartha maith.

Ainm: Aldar Hann

Náisiúntacht: Gearmánach

Scileanna: Tiomáint, scileanna maithe ríomhaireachta agus spórt.

Teangacha: Gearmáinis líofa, Béarla líofa, Fraincis líofa agus Spáinnis mhaith.

Ainm an duine:

Cén fáth:

An Banc Teanga Buanna

Líon na bearnaí leis na buanna cuí ón mbosca.

Fill the blanks with the appropriate talents from the box.

bua na hamhránaíochta	bua an spóirt	bua na cócaireachta
bua an cheoil	bua na teicneolaíochta	

1. Bhí _____ ag Beethoven.
2. Tá _____ ag Roger Federer.
3. Tá _____ ag Bill Gates.
4. Tá _____ ag Jamie Oliver.
5. Tá _____ ag Mariah Carey.

An Banc Teanga

An aidiacht cheart

Cuireadh aidiachtaí le scileanna agus le teangacha sa topaic seo. Cad a tharla nuair a cuireadh aidiacht le focal baininscneach? Féach ar na samplaí.

Adjectives were added to skills and languages in this unit. What happened when they were put with feminine nouns? Look at these examples:

Gaeilge mhaith (bain)

clóscríobh maith (fir)

Líon isteach an ghreille seo. Bain úsáid as an dá fhreagra seo

+ séimhiú

Níl séimhiú

Aidiacht le focal firinscneach	
Aidiacht le focal baininscneach	

Anois líon na bearnaí leis an leagan ceart den aidiacht **maith**. (Tá na teangacha ar fad baininscneach seachas Béarla).

*Now fill the blanks with the correct version of the adjective **maith**.*

1. Tá Spáinnis _____ agam.
2. Tá Iodáilis _____ agam.
3. Tá Béarla _____ agam.
4. Tá Gearmáinis _____ agam.

An Banc Teanga Ní thuigim!

Críochnaigh an comhrá seo a leanas. Roghnaigh na freagraí ón mbosca ag bun an leathnaigh. Bí cúramach mar tá níos mó freagraí na spásanna.

Finish the following conversation. Select the answers from the box at the bottom of the page. Be careful! There are more answers than spaces.

Múinteoir: Tús maith leath na hoibre. An dtuigeann gach duine?

Foghlaimoir: _____

Múinteoir: Tús maith leath na hoibre.

Foghlaimoir: _____

Múinteoir: h-o-i-b-r-e

Foghlaimoir: _____

Múinteoir: h—o—i—b—r—e

Foghlaimoir: _____

Múinteoir: Tá fáilte romhat.

- a. Go raibh maith agat.
- b. Tá brón orm.
- c. An bhféadfá 'hoibre' a litriú le do thoil?
- d. Tuigim anois!
- e. Tá brón orm. Ní thuigim. An féidir leat é sin a rá arís, le do thoil?
- f. An bhféadfá labhairt níos moille, le do thoil?

- Ciallaíonn 'Tús maith leath na hoibre' *A good start is half the work.* An bhfuil a leithéid d'fhása i do theanga dhúchais? / *Do you have such a phrase in your native language?*
- Is seanfhocal é 'Tús maith leath na hoibre'. Déan iarracht teacht ar sheanfhocail a bhaineann le scileanna nó teangacha roimh an gcéad rang eile. Cabhróidh an suíomh gréasáin www.daltai.com leat. / *'Tús maith leath na hoibre' is a proverb. Try to find another proverb that relates to skills or languages before the next class. This website should help www.daltai.com.*